

Едиција
САВРЕМЕНИ
Књига бр. 41

Београд, 2023.
прво издање

Слика на насловној страни
Kellepics ©

Слика на полеђини
Stefan Keller ©

Књига је штампана на природном рециклираном папиру од дрвећа које расте у одрживим шумама. Процес производње у складу је са свим важећим прописима Министарства заштите животне средине Републике Србије.

МЛАДЕН ЦИЦОВИЋ

В

И

Р

СЛОВЕНСКО СЛОВО

ВИР

МЛАДЕН ЦИЦОВИЋ

Издавач:

Словенско Слово
Дубљанска 10, Врачар
sloslovo@yahoo.com

Уредник:

Лена Маркуш

Технички уредник и дизајн:

Душан Тодоровић

Илустратор:

Срђан Поповић

Коректура и лектура:

Сабрина Радојичић

Штампа:

Арт принт

Тираж:

300

ISBN 978-86-82488-05-7

Београд, 2023.

Уз захвалност (хронолошким редом):

Снежи, Зоћи, Николи, Добрили, Анђелку, Смици, Гаги, Аци Французу и Теодору, Миши Ђ, Леном Миши, Сптану, Вегги, Сптану, Нешику, Млађи, Дулу, Чаушу, Влади, Гоџи, Мигету, Јовани, екипи из Собе 31, Намашу, Стевану и Каџи, Немачи, Карамарену, Ивану, Лету, Каџу (Фрџи), Лету, Миши, Млађи, Злаји, Јоџи, ФСК Филипу, Тијани, Дарку Стигми, Аци сликарџи, екипи из Пива петком и осталој могодојној родбини и невероватним људима који су противњаци кроз ове тридесетак година.

*Round like a circle in a spiral, like a wheel within a wheel
Never ending or beginning on an ever spinning reel*

...

*Like a clock whose hands are
sweeping past the minutes of its face
And the world is like an apple
whirling silently in space
Like the circles that you find
in the windmills of your mind...*

(Noel Harrison – The Windmills of Your Mind)

САДРЖАЈ

Предговор или упутство за употребу	/	9
Девојчица са црвеном траком у коси	/	13
Бег	/	43
Крајка	/	59
Кључаоница	/	75
Аки – Поломљени портрет Танатоса	/	113
Странци – Поломљени портрет Ероса	/	143
Прича о причама у причи	/	161

ПРЕДГОВОР ИЛИ УПУТСТВО ЗА УПОТРЕБУ

Пред читаоцем је једна од оних ретких књига где читалац добија више него што му је обећано. Ова реченица би била и више него претенциозна ако бих говорио о квалитету књиге али, срећом, говорим искључиво у квантитативном смислу.

Тачније, ако је читалац прочитао садржај, запазио је да се у њему налази шест прича, а ова књига их заправо има девет. Од тих девет прича, две су сакривене унутар корица, а трећа се налази у читаочевој машти. Пошто ову потоњу не кријемо, семе те приче налази се у склопу писма у оквиру приче „Аки – Поломљени портрет Танатоса” и читалац има сву слободу да јој лично удахне живот.

Пре него што пређемо на упутство за читање ове збирке, желео бих да додам неколико ствари:

Прва напомена:

Књиге обично теку линеарном путањом – отварањем корица читалац долази на почетак приче, уводи се у њу, проживљава је све дубље, страницу за страницом, док на крају не дође до расплета, закључка

и затварања корица. Не мислим овде нужно о романима, можемо за пример узети и уџбенике. На пример, историја увек почиње од неког закржљалог човека који је гајио неке много чудније емоције према бизонима него према женама, па их је цртао по зидовима своје пећине, и окончава се најскоријим догађајима, као да се од те пећине до Бурџ Калифе долазило зацртано, као трамвајским шинама. Слично је и са биологијом, стиче се утисак да се лењиром може повући линија између неке сумануте рибе која је решила да изађе на копно и тебе и мене који данас пишемо и читамо ове редове. Међутим, из личног искуства, и искуства мени познатих људи, у животу ништа не тече линеарним током и ниједна прича није у потпуности изолована од мноштва околности које приликом таквог тока остају неиспричано да тумарају у сенци. Можда је риба прво пробала да копа дубље? Можда је пећински сликар био интровертан и није смео да пита да му неко позира? Можда је рат настао због нечије мигрене или зубобоље?

Друга напомена:

Сходно првој напмени, људи олако и често дводимензионално формирају мишљење о другим људима или ликовима. Често смо склони да се више фокусирамо на сопствени процес формирања мишљења него да се запитамо због чега неко поседује особине које примећујемо и тако дођемо до могућег рационалног оправдања нечијег понашања и лакшег међусобног разумевања.

Примера ради, свако у окружењу познаје бар једног лошег човека и сви се могу сложити да је човек о којем је реч лош, а да се не запитају шта је тог човека довело до развијања таквих карактерних особина.

Узимајући ове напомене у обзир, пред читаоцем се налази збирка прича која се може прочитати на два начина:

1. Од корице до корице, чиме читалац ризикује да прочита приче само као приче, а не онако како живот обично тече. Такође, овим начином ризикује и да можда формира погрешна мишљења о појединим протагонистима.

2. Да читалац збирку прочита онако како се *вир* креће, споља ка унутра, завршавајући књигу на средишњој причи, чиме ће успешно заобићи проблеме наведене у напоменама.

У случају да се читалац одлучи за ову опцију, садржај не изгледа онако како је наведен на почетку књиге, већ овако:

САДРЖАЈ:

1. Девојчица са црвеном траком у коси	/ 13
2. Странци – поломљени портрет Ероса	/ 143
3. Бег	/ 43
4. Аки – поломљени портрет Танатоса	/ 113
5. Крајка	/ 59
6. Кључаоница	/ 75

ДЕВОЈЧИЦА СА ЦРВЕНОМ ТРАКОМ У КОСИ

Што се тиче предстојеће приче, морам напоменути да се не ради о причи коју сам лично чуо, већ сам је пронашао у једном старом кожном роковнику, испуцалих корица и пожутелих листова. Тај роковник доспео је до мене изненадном приликом док сам радио за једну грађевинску фирму, када смо добили посао да у потпуности реновирамо стан чију ћу адресу прескочити да поделим.

Побацајте све ово напоље, рекла је усрећена нова власница. Цео један живот, један идентитет спремао се да заврши на сметлишту. Кажу да човек умире двапут, једном кад премине и други пут кад га коначно сви забораве. Ово би можда могло да се уврсти као трећа смрт, кад неко најближи свесно одбаци све оно што је представљало ваше постојање.

Стан је купио један млади брачни пар од наследнице која га је продавала са све стварима које је њена мајка, тетка, баба или који већ род оставила за собом у њему. Искрено сам се надао да је у питању

нека даља рођака која само није имала коме ближем да остави све у аманет, јер другачије не бих могао да разумем зашто неко жели да се ратосиља свих успомена на некога ко му је био близак.

У сваком случају, међу стварима које млади пар није желео да задржи, па је на нама било да их избацимо из објекта, била је и полица претрпана старим књигама међу којима је била и ова свеска. Не верујем да бих је икада отворио, не волим да забатам нос по туђим стварима, али док сам је износио са гомилом осталих књига, из ње је испало неколико листова папира које сам ставио у џеп како бих их накнадно бацио у ђубре. У међувремену сам заборавио на њих и поново их открио тек када сам се вратио кући и празнио џепове припремајући панталоне за прање. Из чисте доколице прочитао сам те папире.

Та прича заправо, због етичког кодекса, не би требало да буде јавно испричана, јер је тај роковник био дневник првобитне власнице стана, жене психолога која је у њему бележила приче својих пацијената, али с обзиром на то да је прошло доста времена од тада и да је на мене оставила чудно снажан утисак, бирам да будем неетичан и да је поделим.

Као олакшавајућу околност сматрам и то да те листове нисам задржао код себе, тако да прича неће бити тачно пренесена, већ ће бити испричана као моје сећање на туђе сећање, које је вероватно такође било искривљено и које је та жена, пацијенткиња, носила у себи као неки трауматичан догађај из детињства.

Како бисмо додатно поштедели приватност до-
тичне особе, већ сам навео да ћу прећутати адресу
стана где сам роковник нашао, а нећемо причати ни
о месту где се сећање одвијало. Особу из сећања мо-
жемо једноставно назвати девојчицом са црвеном
траком у коси.

Рећи ћемо само да се датум под којим је запис
у роковнику био заведен односио отприлике на сре-
дину седамдесетих година двадесетог века.

Та прича текла је овако...

* * *

Кораци са степеништа ужурбано су се прибли-
жавали малој соби на поткровљу. Одјекивање преста-
де и врата се отворише. Суви летњи ваздух настави
монументално да стоји у месту када младолика же-
на крочи унутра и шкрипа бродског пода поче да се
разлаже под њеним босим ногама.

– Брзо се обуци! Нема више спавања по цео дан!
Свратићемо до једног места пре него те одведем код
оца. Научићу ја тебе одговорности...

Последња реченица је више склизнула само до
напудерисане браде жене него што је била изговорена
и девојчица са црвеном траком у коси је није ни чула.

Посматрала је мајку сањивим очима из лежећег
положаја како узнемирено преврће ствари по соби,
тражећи ко зна шта. Лежала је немо и замишљено се